

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN MUSTAFA BİLİCİ'YE AİT 7/37109 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Kırmızı ette kendi kendine yeterlilik oranımız %93 olup arzda herhangi bir sorun bulunmamaktadır. Bakanlığımız mevcut arz ve talep dengesini dikkate alarak yerli üreticiyi korumak, artan tüketimi karşılayacak arzı sağlamak, besi işletmelerindeki boş kapasiteyi değerlendirmek, piyasada oluşabilecek spekülasyon hareketleri ve oligopolleşmeyi önlemek, fiyat istikrarını sağlamak ve tüketicinin kırmızı ete uygun fiyatlarla erişimini temin etmek amacıyla kontrollü bir besilik hayvan ithalat politikası uygulamaktadır.

Et ve Süt Kurumu tarafından et piyasalarında dönemsel arz açığını gidermek ve spekülasyon fiyat hareketlerinin önüne geçerek üretici ve tüketicinin korunması amacıyla canlı hayvan ve et tedariki bir müdahale aracı olarak gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda, yurt dışı alımları ile piyasaya satış faaliyetleri 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümleri çerçevesinde rekabet ve fırsat eşitliği esas alınarak şeffaf ve denetime açık şekilde yürütülmektedir.

Bakanlığımızca izin verilen ülkelerden, Et ve Süt Kurumu tarafından hazırlanan sözleşme ve teknik şartnamelere uygun özellikleri taşıyan ve Bakanlığımızca onaylanan kesimhane, üretici veya üretici birliklerinden teklif alınmakta; alımlar, herhangi bir aracı kullanılmaksızın en düşük fiyatı veren tedarikçiden doğrudan gerçekleştirilmektedir.

8760 sayılı 2024-2026 Yıllarında Yapılacak Hayvancılık Desteklemelerine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı kapsamında hayvansal üretim, su ürünleri üretimi, tarımsal araştırma ve geliştirmenin desteklenmesine ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Hayvansal üretimde yeni destekleme programı temel hayvancılık ve ürün geliştirme destekleri olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır.

- Temel hayvancılık destekleri; büyükbaş hayvancılık, küçükbaş hayvancılık, atık, arıcılık ve ipek böceği faaliyetlerinin desteklenmesinden oluşmaktadır. Aile işletmeleri, genç ve kadın yetiştiriciler, birinci derece örgüt üyesi ile planlama bölgeleri gibi yönlendirici kriterleri sağlayan yetiştiricilere temel destek tutarına ilave destek verilmektedir. Ayrıca suni tohumlama, soy kütüğü, yerli sperma, ari işletme, sürü yöneticisi (çoban) gibi verimlilik kriterlerine ilave destek sağlanmaktadır.
- Ürün geliştirme destekleri; çiğ süt, besilik erkek sığır (karkas), tiftik üretimi desteklerini kapsamaktadır. Aile işletmeleri, genç ve kadın yetiştiriciler, birinci derece örgüt üyesi ile planlama bölgeleri gibi yönlendirici kriterleri sağlayan üreticilere temel destek tutarına ilave destek verilmektedir. Ayrıca ari işletme, kendi tankında soğutma, örgüt üzerinden pazarlama, karkas ağırlığı, kaliteli tiftik ve sözleşmeli üretim gibi verimlilik kriterlerine ilave destek verilmektedir.

Yeni destekleme modeli ile ilk defa;

- Oğlak ve kuzuya temel destek ödemesi,
- Genç ve kadın yetiştiriciye ilave destek,
- Aile işletmelerine temel destek oranında ilave destek,
- Doğduğu aile işletmesinden kesime giden erkek sığırlara ilave destek,
- Gezgin arıcılık yapanlara ilave destek ve
- Birinci derece örgüt üyesi yetiştiricilere ilave destek

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

verilmektedir.

Ayrıca planlı üretim bölgelerinde uygun üretim yapanlara ilave destek ve her buzağıya temel destek ödemesi yapmak suretiyle üreten herkesin destek alması sağlanmaktadır.

Yeni destekleme modeli ile birlikte hayvancılık işletmelerinin ekonomik açıdan güçlü, dirençli ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşması hedefiyle sübvansiyonlu kredilerde; kadınlara, gençlere ve planlı üretim bölgelerine ilave indirim uygulanmaktadır. Bu sayede geleceğimizin teminatı gençlerimiz ve ailemizin temel direği olan kadınlarımızın üretimde kalmalarına imkân sağlanmaktadır.

Kırsalda Bereket Hayvancılığa Destek Projemiz ile ülkemizde etçi damızlık üretimi yapan işletme sayısını artırarak, daha fazla etçi ırk besilik materyalinin yerli imkânlarla yetiştirilmesini hedeflemektedir. Bu suretle kırmızı et arzında sürdürülebilirliğin ve yeterliliğin sağlanması amaçlanmaktadır. Deprem bölgesi illeri ile besi bölgesi illerine daha yüksek puan verilerek bu illere daha fazla kontenjan tahsis edilmiş ve hayvan dağıtımında önceliklendirme yapılmıştır.

Bu adımlar, ülke içinde besilik materyal üretimini artırarak ithalatın azaltılmasını hedeflerken, aynı zamanda sağlanacak istihdam imkânlarıyla kırsal kalkınmaya da önemli katkı sunacaktır.

Proje kapsamında hak sahibi olan kişilere, en az 5 en fazla 15 baş olmak üzere; veteriner hekim, ziraat mühendisi ve gıda mühendisi olanlara ise en az 5 en fazla 30 baş etçi ırk gebe düve Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü tarafından temin edilecektir.

Projede hak kazanan kişiler, Ziraat Bankası Temel Hayvancılık Kredisinden yararlanabilecektir. Bu süreç, hak sahiplerinin açıklanmasını müteakip Ziraat Bankası tarafından değerlendirilecektir. Üreticilerimiz kredilerini, 2 yıla kadar ödemesiz olmak üzere 3 veya 5 yıl ödemeli, toplamda 5 veya 7 yılda geri ödeyebilecektir.

Hak sahiplerine, hayvan tesliminden itibaren on iki ay boyunca, 15 hayvanı geçmemek kaydıyla hayvan başına 1.500 TL bakım ve besleme bedeli ilgili ayda Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü tarafından ödenecektir.

Projemiz, hayvancılık yol haritasında açıklanan 2024-2028 hedef ve eylemleri kapsamında, 2025-2028 yıllarını kapsayacak şekilde uygulanacaktır.

Çiğ süt desteği kapsamında, 2025 yılında uygulanmaya başlanan yeni destekleme modeliyle; temel desteklerin yanı sıra yönlendirici ve verimlilik odaklı başlıklar altında kaliteli çiğ süt üretiminin artırılması, spekülasyon piyasası hareketliliğinin önlenmesi, hayvancılık işletmelerinin gençleştirilmesi, kadınların üretimde aktif rol alması ve belirlenen üretim bölgelerinde üretim planlamasının teşvik edilmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda kadın ve genç üreticilerimize, kalite kriterlerini sağlayan üreticilerimize ve özellikle hastalıktan arı işletmelerden elde edilen çiğ süte ilave destek primi ödenmektedir.

Çiğ süt desteğinde temel desteğe ilave olarak;

Yönlendirici destekler kapsamında;

- Aile işletmelerinin korunması amacıyla %30
- Kadın üreticiler ile 40 yaş altı üreticilere %30 ve
- Üretim planlamasına dâhil illerde yaşayan üreticilere %40

Verimlilik kriterleri kapsamında;

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

- Kendi tankında soğutulmuş çiğ süte %200
- Birinci derece örgüt üzerinden pazarlanan çiğ süte %200
- Hastalıktan arı işletmede üretilen süte %300 ve
- Koyun, keçi ve manda sütüne %80

destek verilmektedir.

Hayvancılıkta sürdürülebilirliğin sağlanması, geliştirilmesi, verimliliğin artırılması, üreticinin korunması ve hayvansal ürün piyasalarında istikrarın sağlanarak tüketicinin yeterli ve sağlıklı gıdaya erişiminin temini Bakanlığımızın öncelikleri arasında yer almaktadır.

Çiğ süt üretimi ve kalitesi ile uygulanan hayvancılık politikalarının etkinliğinin artırılması suretiyle çiğ süt üretiminde sürdürülebilirliğin sağlanması amacıyla yetiştiriciler desteklenmektedir. Desteklerimiz temel, yönlendirici ve verimlilik odaklı olmak üzere üç başlık altında uygulanmaktadır. Önceki uygulamalarda işletme büyüklüğüne göre getirilen sınırlamalar, yeni destekleme modeliyle kaldırılmış olup üreten herkese ürettiği kadar destek verilmektedir.

Aile işletmelerine tüm hayvancılık desteklemelerinde ilk defa %30 ilave destek sağlanmaktadır. Kırsalda üretimin ana direği olan kadınlarımıza ve geleceğimizin teminatı olan gençlerimize yönelik pozitif ayrımcılık kapsamında, genç ve kadın üreticilere ilk kez %30 ilave destek ödenmektedir.

Çiğ süt fiyatları ve maliyetler Bakanlığımızca yakından takip edilmekte olup çiğ süt-yem paritesinin korunması amacıyla 2024 yılı Ocak-Eylül döneminde 0,50 TL olarak uygulanan çiğ süt destekleme primi, %100 artırılarak 2024 yılı Ekim-Kasım-Aralık dönemi için 1 TL'ye yükseltilmiş, 2024 ve 2025 yıllarında paritenin 1,3'ün üzerinde olması sağlanmıştır.

Besi materyalinin tamamının ülkemiz içinden karşılanması ve üretimin sürdürülebilir şekilde büyüyerek devam etmesi amacıyla;

- Besilik erkek sığır desteği %550'ye varan oranda artırılmıştır.
- Etçi damızlık üretimi yapan işletme sayısını artırmak amacıyla "Kırsalda Bereket Hayvancılığa Destek Projesi" hayata geçirilmiştir.
- Etçi ırk hayvan sayısının artırılması ve et arzının daha yüksek oranda yerli kaynaklardan karşılanması amacıyla "Güçlü Besi Güçlü Üretim Projesi" başlatılmış olup etçi ırk spermasıyla doğan her buzağıya ilave destek sağlanacaktır.
- Besilik materyal üretimini artırmak amacıyla 19 il besilik materyal üretim planlama bölgesi olarak belirlenmiştir. Bu iller, iklim özellikleri, mera varlığı ve kalitesi ile yetiştirici alışkanlıkları dikkate alınarak tespit edilmiştir.

Bu illerde buzağı ve malak yetiştiricilerine temel desteğe ilave destek sağlanmakta, ayrıca hazine destekli faiz indirimli kredi kullanımlarında ilave %20 faiz indirimi uygulanmaktadır.

Sözleşmeli üretim modeline özel teşvikler kapsamında, Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerince kullandırılan tarımsal üretime dair hazine faiz destekli yatırım ve işletme kredilerinde sözleşmeli üretim yapan üreticilere %15 indirim uygulanmakta, sigorta prim indirimi ise %5'ten %10'a çıkarılarak sigorta yaptırma imkânı sağlanmaktadır.

Ülkemize canlı hayvan ithalatı için 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu kapsamında uygulanan "Belirli Canlı Tırnaklı Hayvanların İthalatı ve Transit

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Geçişine İlişkin Hayvan Sağlığı Kurallarının Belirlenmesine Dair Yönetmelik” hükümleri doğrultusunda ithalata izinli ülke listesi oluşturulmaktadır.

Söz konusu listede yer alan ülkelerin hayvan sağlığı koşulları Dünya Hayvan Sağlığı Örgütü’nün anlık bildirimleri takip edilerek her gün değerlendirilmekte, gerek görüldüğünde ülke veya ülkelerin belirli bölgelerine yasaklamalar konmaktadır.

Canlı hayvan ithalatına, izinli ülkeler ve bu ülkelerin hayvan hastalıkları nedeniyle kısıt uygulanmayan bölgelerinden, Bakanlığımızca belirlenmiş ve ülkemiz halk ve hayvan sağlığını korumaya yönelik tüm önlem ve yaptırımları içeren veteriner sağlık sertifikalarındaki garantileri karşılaması durumunda izin verilmektedir.

İthal amaçlanan canlı hayvanların öncelikli olarak ülkeye giriş kapılarında yer alan veteriner sınır kontrol noktası müdürlüklerince veteriner kontrolleri yapılmakta ve yapılan kontroller sonucu uygun bulunan hayvanların ülkemize girişine izin verilmekte ve karantina işlemlerinin yürütüleceği varış işletmelerine sevk edilmektedir.

İthal edilen besilik canlı hayvanlar asgari 21 gün, damızlık canlı hayvanlar ise 30 gün karantinada tutulup veteriner sağlık sertifikasında yer alan testlerin doğrulanması amacıyla laboratuvar analizlerine tabi tutulmaktadır.

Karantina sürecinde analizlerinde herhangi bir uygunsuzluk tespit edilmeyen hayvanların serbest dolaşıma girişleri sağlanmaktadır.

Et ve Süt Kurumu tarafından et piyasalarında dönemsel arz açığının giderilmesi ve spekülasyon fiyat hareketlerinin önlenmesi amacıyla piyasa ihtiyaçları doğrultusunda canlı hayvan ve et tedariki bir müdahale aracı olarak yürütülmektedir. Söz konusu müdahaleler arzın arttığı dönemlerde azaltılmakta arzın azaldığı dönemlerde ise artırılmaktadır.

Bakanlığımız ithalat politikasını hayvansal üretimde sürdürülebilirliğin sağlanması yerli ve küçük üreticilerin korunması fiyat istikrarının temini tüketicilerin kırmızı ete uygun fiyatla erişiminin sağlanması arz ve talep dengesinin korunması ile spekülasyon hareketlerinin önlenmesi hedefleri doğrultusunda titizlikle belirlemektedir. Bu çerçevede piyasa gelişmeleri sürekli izlenmekte ve üretici veya tüketici aleyhine oluşabilecek durumlara karşı ilgili kurumlarla eş güdüm içerisinde gerekli tedbirler alınmaktadır.